

Agrupació Fotogràfica de Catalunya

Carrer Duc de la Victòria, 14, pral.

BARCELONA

Any VI - Núm. 56

Juny 1930

No es permet reproduir o traduir cap treball publicat en aquest Butlletí sense esmentar el seu origen i el nom del seu autor

Estacionaris i versàtils

Tothom qui hagi tractat amb un nombre relativament crescut d'afectats a la fotografia, haurà constatat que els dos defectes capitals de la major part dels fotògrafs són l'estacionisme i la versatilitat; això és: els dos pols oposats que no tenen altre punt d'afinitat que el d'ésser ambdós igualment enemics de l'avanç progressiu en el domini dels secrets de l'art de Daguerre.

Els estacionaris, són els qui havent assolit certs coneixements i certa pràctica que, la majoria de les vegades, degenera en una lamentable rutina, d'allí no es mouen per més que se'ls hi digui i se'ls hi faci veure la seva error. És perdre el temps aconsellant-los-hi unes tals plaques, o uns tals papers, o unes tals fórmules indiscutiblement superiors a les emprades per ells; no hi volen saber res; ells estan contents dels que sempre s'han servit i per als seus treballs ja en tenen prou. Estan anquilosats fotogràficament i cap argument és prou reactiu per a tornar-los-hi el moviment que han perdut. En aquesta categoria hi pertanyen molts afeccionats d'edat un xic avançada, que conserven totes llurs habituds de joventesa i que les veneren com quelcom d'intangible. També s'hi poden encloure no pocs professionals que fan retrats

com podrien fer maons si se les haguessin enfilat per l'art de la construcció. Els joves es decanten més cap a l'altre defecte oposat; tot amb tot, també n'he conegut, i d'un podria dir que, més que estacionari, és un entestat o, millor, un obcecant: tot el que ell usa—i sempre és el mateix—és millor que tot el que se li pugui recomanar, i no vull citar els seus materials, perquè semblaria que em mou el desig de desacreditar algunes marques. Jo sols li he pronosticat que, de no canviar, acabaria fent retrats al minut i que em perdoni l'honorable gremi dels minuters. Sortosament, d'aquests savis condemnats a fossilitzar-se n'hi han ben pocs. El que abunda són els que, bo i reconeixent que resten rerrassagats en comparació d'altres companys seus, no volen esmenar-se per aferrisar-se massa a les habituds contretes. Llur tarannà és de molt difícil correcció; són tradicionalistes a ultrança i, per tant, recelosos de tota mena d'innovacions, a les que sempre els hi donen un sentit pejoratiu.

Els altres, els versàtils, són el revers de la medalla. El seu defecte és l'antagònic del dels estacionaris. Són els tastaolletes de la fotografia. El major nombre d'adeptes es troba entre els joves i, especialment, els principiants que, si no troben ningú qui els orienti degudament i es fien sols del seu instínt, o dels llibres i prospectes o de certs revenedors massa comerciants, giravoltaran continuament com penells a totes les ventades que els hi arribin en forma de proves, assaigs, curiositats, impaciències i consells no sempre desinteressats.

El seu temperament inconstant els fa passar la vida en eternes provatures, canviant sempre de tot, fent passar pel seu laboratori, l'un darrera l'altre, tots els productes que la indústria fotogràfica llença al mercat. I de la mateixa manera que un dia fan el panegíric d'un tal paper, o placa, o fórmula, un altre dia els fan objecte de llurs invectives més desapiadades; la raó és que la primera vegada encertaren, per atzar, la modalitat expressa del producte que assajaren i llur inexperiència els féu creure haver trobat la pedra filosofal, mes a l'endemà la realitat els desenganya a l'aplicar els mateixos materials a d'altres finalitats a les quals no s'hi avenen. Aleshores tornen a provar coses que ja havien donat per inservibles i mai no troben repós per a llur inquiet papalloneig. I entretant, els calaixos i les taules i els prestatges de llurs laboratoris van omplint-se de caps i d'ampolles i de paquets que mai seran utilitzats per al fi per al qual foren fabricats.

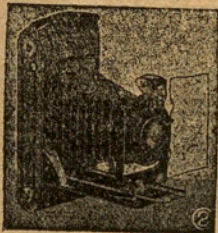
Si dins la fotografia sols existissin els dos enganyosos camins que venim d'exposar ràpidament, és indubtable que fora d'aconcellar de seguir el primer d'ells: l'estacionisme; car per ells s'arriba, si bé no molt lluny, a un lloc fixe; mentre que la versatilitat no condueix enlloc, si no és a la més perjudicial de les confusions.

Sortosament, però, hi ha un altre camí que és el veritable, que és el que ha d'empendre tot bon afeccionat. Bé és cert que és un xic costerut i no permet anar massa depressa; mes també és indiscutible que, a fi de comptes, és el que fa més drecera si es pren d'un bell principi i el que, tard o d'hora, tothom qui senti ver-taderament la fotografia, haurà de seguir, perquè, per altra banda, no n'hi ha cap més per triar.

Aquest és el d'orientar-se al començament per algú qui ens mereixi plena confiança i anar estudiant detingudament totes les característiques del material que usem; quan tinguem un domini complet d'ell, i sols aleshores, farem proves amb productes nous i els analitzarem, de la mateixa manera, amb tota cura, i llavors tindrem una base ferma per a poder fer comparacions i decantar-nos d'una banda o d'altra. Després ho repetirem amb un altre i un altre; és a dir: farem el què fan els esperits mutables, però amb ordre i amb coneixement de causa, no a la babalà. Semblantment ens conduïrem amb els procediments de positivatge: no n'aprendrem cap de nou que no tinguem un domini absolut del que practiquem de costum i dels que, d'un a un, anirem coneixent i posant en pràctica.

Tot el que no fem així serà perdre el temps, malversar els diners i esgotar la paciència.

C. Q.

APARATOS FOTOGRÁFICOS

y toda clase de material de las mejores marcas - Laboratorio Foto-Eléctrico

Se entregan los encargos A LAS 5 HORAS

Plaza de la Cucurulla, 2 y Boters, 1

Teléfono 18565

Serrano y Arpi

GRAMOLAS Y DISCOS

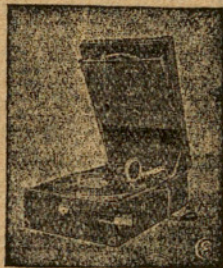
de las mejores mar-

cas - Gran Stock

Calle Vidrio, 7 - Teléfono 19015

Plaza de la Cucurulla, 2 y Boters, 1

BARCELONA

El nostre

III Saló de Primavera

Reproduim a continuació els comentaris que la premsa barcelonina ha dedicat a aquest interessant Saló.

De "Hoja Oficial" del 12 de maig:

AGRUPACION FOTOGRAFICA DE CATALUÑA

Esta interesante agrupación artística inauguró ayer su III Saló de Primavera, que, como en años anteriores, consiste en exponer una colección de obras seleccionadas mediante votación entre las categorías adelantadas.

Figuran expuestas en el magnífico salón, destinado al efecto, cincuenta obras: doce pigmentarios y treinta y ocho bromuros pertenecientes a diez y nueve autores, todos de la Agrupació Fotogràfica.

A la recepción y vino de honor con que la Comisión organizadora obsequió a los invitados concurrieron representantes de la Sección fotográfica del Centre Excursionista, Fomento de Artes Decorativas y un buen número de delegados de la prensa local. También asistió el señor Francisco Rived, secretario de la Real Sociedad Fotográfica de Madrid y delegado de la misma, así como todos los señores expositores y la mayoría de los socios.

La Agrupació Fotogràfica de Catalunya no persigue con estas muestras de su actividad y organización ningún fin mercantil: busca sólo elevar el gusto del público y hacer, por medio de sus exposiciones, un llamamiento a la opinión, en estos medios preparada, para lograr que Cataluña ocupe el lugar merecido y laborar, también, en unión de las otras instituciones similares de la Península, para que España no desmerezca a los ojos del mundo en esta actividad artística ante los adelantos de Inglaterra, Francia y Rusia principalmente. Su loable finalidad no dudamos ha de ser coronada por el éxito y por la adhesión de todos.

De "El Noticiero Universal" del 12 de maig:

Ayer mañana se celebró en la Agrupación Fotográfica de Cataluña la inauguración del III Salón de Primavera.

Al acto fueron invitados los presidentes del Centro Excursio-

nista de Catalunya, de Artes Decorativas, y el secretario de la Real Sociedad Fotográfica de Madrid, señor Rived, y otras personalidades. Asistió también la mayoría de los expositores y gran número de socios.

El salón presentaba un brillante aspecto y en él había expuestas 50 fotografías de 18 autores, todas ellas trabajadas al bromuro, fresson, bromoil, goba bicromatada, tinta grasa y resinotipia. Entre las fotografías merecen señalarse "Gitana" y "Noi del cabàs", del señor Font; "L'avi Ton", del señor Quintana; "Fondak", del señor Blanch; "Paisatge alpi", del señor Albareda; "Les columnes", del señor Porqueras, y "De la Barcelona vella", del señor Baguñá. Todas las fotografías acreditan la pericia y buen gusto de sus autores y son presentadas después de concienzuda elección.

Los invitados fueron obsequiados con un aperitivo, siendo atendidos por el presidente de la entidad señor Font y personal de la misma.

De "Las Noticias" del 13 de maig:

El domingo tuvo lugar en el local social de la Agrupación Fotográfica de Cataluña la inauguración de su III Salón de Primavera, que, como los anteriores, ha constituido un éxito artístico.

El objeto principal del Salón de Primavera es exponer una colección de obras seleccionadas mediante votación entre las categorías adelantadas.

Para la referida exposición se ha habilitado un hermoso salón, decorado de nuevo, en el cual figuran expuestas cincuenta obras; doce pigmentarios y treinta y ocho bromuros, pertenecientes a diez y nueve autores, todos de la entidad organizadora.

Anteayer por la mañana tuvo lugar la inauguración y por la tarde un acto público. A la inauguración oficial, celebrada por la mañana, asistieron representaciones del Centre Excursionista de Cataluña, Fomento de las Artes Decorativas y el secretario de la Real Sociedad Fotográfica de Madrid, don Francisco Rived, y la mayoría de socios de la Agrupación.

Después de efectuado el acto, que tuvo lugar por la tarde, quedó abierto al público el "III Saló de Primavera", cuyas visitas podrán efectuarse todos los días de diez a una y de siete a nueve de la tarde.

La mayoría de expositores hicieron acto de presencia a la inauguración, siendo obsequiados junto con los invitados con un vermut.

D'"El Matí" del 14 de maig:

Per tal de fer conèixer a tots els seus associats les importants reformes que l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya ha portat a terme en el seu estatge social, s'ha fet coincidir la celebració del Saló de Primavera que, per tercera vegada, organitza l'esmentada entitat, amb la inauguració de les susdites obres, i per tal motiu aquesta exhibició de fotografia artística que anualment ofereix al públic l'A. F. de C., enguany s'efectua en l'espai del Saló del seu propi domicili.

El "vernissage" del Tercer Saló de Primavera tingué lloc diumenge passat, a les onze del matí, al qual concorregueren la Junta Directiva, els socis expositors i representacions de societats artístiques i de les seccions fotogràfiques de diversos centres excursionistes. També hi assistí el senyor Francesc Rived, Secretari de la Reial Societat Fotogràfica de Madrid, tots els quals foren gentilment obsequiats amb un vi d'honor.

A les cinc de la tarda s'obrí el Saló a tots els socis i afectats i es pot dir que durant les quatre hores que es pogué visitar la sala, fou constantment plena de públic, entre el qual es veien moltes senyores i senyoretes.

Les cinquanta obres que componen aquest notable Saló pertanyen a una vintena de socis de l'Agrupació i han estat seleccionades, mitjançant votació, entre les que es presentaren a ésser admeses. El conjunt és veritablement remarcable, i cada obra per sí posa ben alt el nom del seu autor, i ens plau poder constatar que tenim a casa nostra excel·lents artistes en totes les branques i en tots els procediments de la fotografia. Hi figuren paisatges, retrats, composicions i interiors, i tant els bromurs com els bromolis, les gomes, els fressons i les resinotípies són tractats amb vertader mestratge. No volem citar noms d'autors ni d'obres, car tots en són prou mereixedors. Es coneix que s'ha fet una tria conscient.

Creiem un deure de recomanar a tots els conreadors de la fotografia una visita aquest Saló de Primavera, que restarà obert fins el dia 29 d'aquest mes.

De "La Publicitat" del 14 de maig:

L'Agrupació Fotogràfica de Catalunya, seguint el seu costum d'altres anys, ha organitzat el III Saló de Primavera compost de 50 treballs, pertanyents a 19 signatures, totes de socis de l'esmentada entitat.

És per tots conceptes remarcable en aquest Saló el domini de la tècnica que mostren posseir els expositors, car totes les obres denoten una bona execució, sense veure's cap valor empastat, i són obtingudes amb un "flou" discretíssim, que es converteix, així emprat, en un auxiliar valuós i no en un enemic, com hem pogut veure en revistes estrangeres que fan aparèixer la imatge com si fos la visió d'un curt de vista.

No hi ha gaires procediments pigmentaris, però aquesta discreció contribueix a l'acurada depuració que sobresurt en els dotze pigmentaris exposats, i mostrant, pel altra banda, els bromurs una tècnica excellent, hom comprèn que el conjunt produeixi molt bon efecte.

Assenyalarem: "Paisatge alpi", d'Albereda; "De la Barcelona vella", de Bagunyà (d'efecte molt remarcable); "Cirurgia", de Bargués; "Després de la tempesta", de Blanch; "Interior", de Carbonell (d'una perfecta graduació de valors); "Contrallum" i "Mercat", d'Escayola; "Calma", de Font; "Gitana", de L. Font; "Bessòs", de Forcada; "Retorn", de Marimon; "Primavera", de Martínez; "Mendigas", de Pasqual; "En el cor", de Pla; "Les columnes", de Porquera; "L'avi Ton", de Quintana, i "Retrat", de Ripoll.

El Saló està format amb gust i molt ben decorat i ha estat inaugurat dimecres passat, veient-se cada dia més concorregut.

De "La Noche" del 15 de maig:

Consta este Salón de 50 obras seleccionadas mediante votación entre los socios pertenecientes a las categorías adelantadas de la entidad organizadora y su conjunto, muy entonado y de notable valor, es de excelente efecto.

Son 19 los expositores que figuran en el catálogo y hay pruebas en la mayoría de procedimientos, si bien domina el bromuro que es empleado con verdadero dominio de su técnica.

Para nuestro gusto sobresalen las tituladas: "De la Barcelona vella", de Baguñá, bien resuelta; "Cirurgia", de Bargués; "Fondak", de Blanch; una goma de buena factura; "Interior", de Carbonell, notable por su rica gama de valores; "Contrallum", de Escayola, lleno de audacia; "Noi del cabàs", de L. Font, acertadísima de expresión; "Plaça de poble", de Marimón; "Hacia el vado", de Martínez; "Cementiri de poble", de Mestres; "Juego de niñas", de Pla, ya conocida y en que es muy notable la impre-

sión de vida que se desprende del tema tratado; "Impresió", de Porqueras, excelente de corte, y "Retrat", de Ripoll, muy delicado.

Esta exposición, como todas las que viene celebrando la "Agrupació Fotogràfica de Catalunya", está siendo muy visitada y es que nuestro público comienza a darse cuenta de como la Fotografía, en manos de aficionados hábiles, puede producir pruebas que por su ejecución y manera de estar compuesto el tema, constituyen obras que entran de lleno en el campo artístico.

De "La Esquella de la Torratxa" del 16 de maig:

L'Agrupació Fotogràfica de Catalunya va tenir la gentilesa de convidar-nos al vi d'honor que ofrenà amb motiu del terç saló de Primavera, inaugurat el darrer diumenge.

No cal dir quant ho remerciem. I, de l'Exposició, sols en direm que és magnífica; hi ha fotografies bellíssimes i mereixen una coral felicitació els organitzadors.

ALMACENES ALEMANES

Pelayo, 20 y 24 - BARCELONA

ESTA ES LA
UNICA CASA

de Barcelona que entrega los encargos de fotografía para aficionados a las 5 HORAS EXACTAS

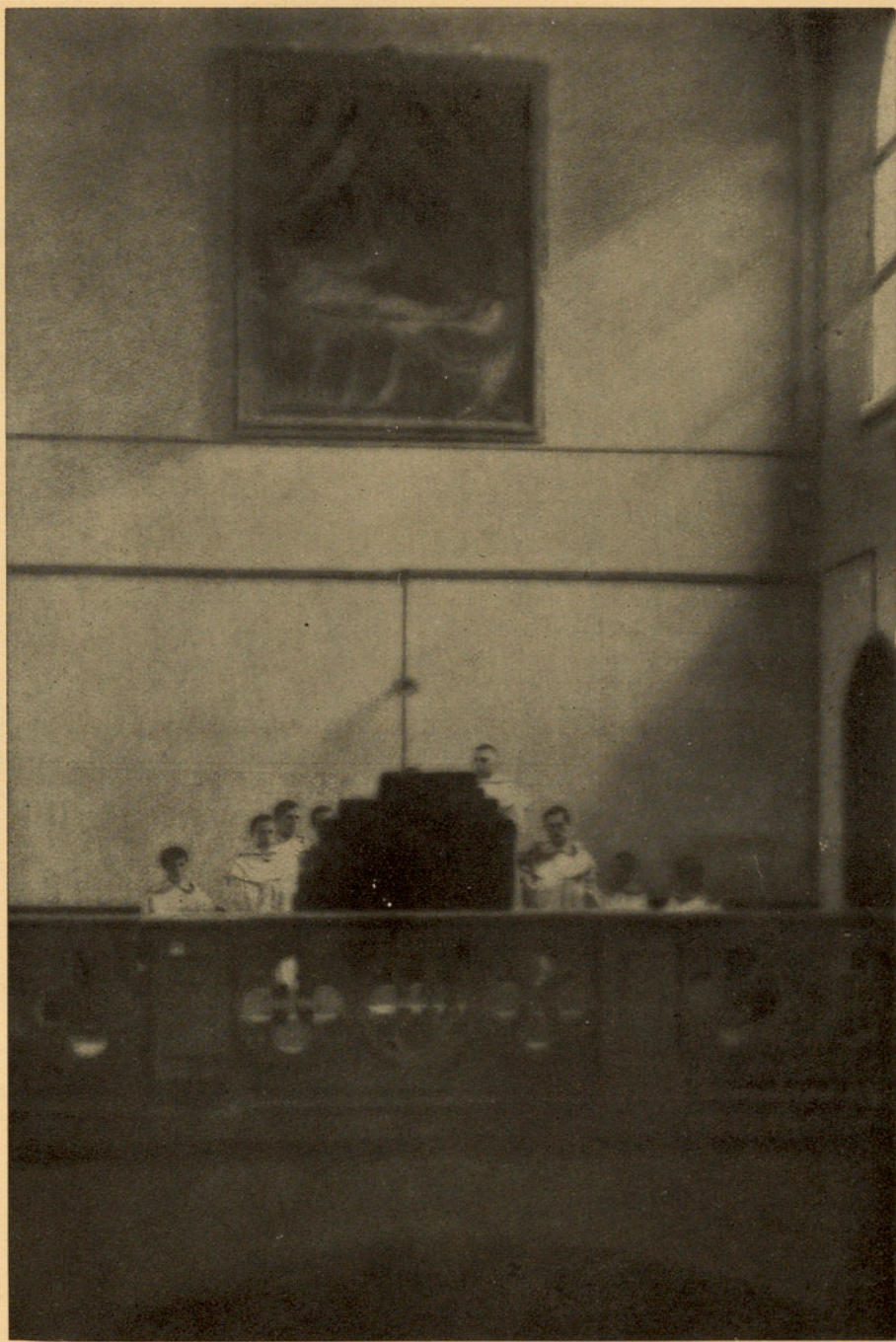
HORARIO los encargos recibidos a las 9 de la mañana se entregarán escrupulosamente a las 2 de la tarde

los recibidos a las 10 se entregarán a las 3 tarde

•	•	•	11	•	•	•	4	•
•	•	•	12	•	•	•	5	•
•	•	•	13	•	•	•	6	•
•	•	•	14	•	•	•	7	•
•	•	•	15	•	•	•	9	•

la mañana del día siguiente.

Las fotografías son entregadas al Sr. cliente dentro de un bonito Album!

En el cor (Bromur)
Soci: J. Plá Janini
I Saló Internacional de Barcelona

Marina (Bromur)
Soci: Juan Cubaró
I Saló Internacional de Barcelona

Paisatge (Bromo tinta)
Soci: Andreu Mir
I Saló Internacional de Barcelona

Susagna (Bromur)
Soci: Lluís Font
I Saló Internacional de Barcelona

Miscel·lània Fotogràfica

per C. M.ª de Quintana

Equivalència dels graus dels diversos sistemes sensitòmètrics.

Per més que en l'actualitat només siguin dos o tres els sistemes amb què es regeixin els fabricants, en general, per a determinar el grau de sensibilitat de les plaques o pel·lícules que fabriquen, n'hi han alguns que es valen d'altres sistemes poc usats i no és gaire fàcil trobar la seva equivalència amb els més coneguts per tal d'orientar-se en aquest sentit, ja que no es donen la molèstia de posar-ho damunt les capses ni enlloc. Ja sabem que de taules d'equivalències se n'han publicat de diferents i que en els tractats de fotografia també se'n indiquen algunes; no ignorem, però, tampoc, que la majoria són inexactes o incompletes. Per convèncer-nos d'això no hi ha més que comparar aqueixes taules i veurem com no n'hi ha dues que coincideixin. Aquest mateix Butlletí, en el número d'agost de 1926, en publicà dues: l'una segons L. P. Clerc i l'altra segons Eder, i només teniu que comprovar-les per a veure que ni entre els tècnics existeix concordança sobre aquest punt i que, endemés, cap dels dos dona l'equivalència de tots els sistemes apareguts.

És per això que crec interessant publicar-ne una que sigui tan completa com m'ha estat possible de confeccionar, valentme, principalment, dels treballs d'Eder, reconeguts com els més científics de tots els que s'han fet en aquest aspecte. Les indicacions de les valors de sensibilitat i posa relatives completaran la seva utilitat:

Plaques	SISTEMES							Sensibilitat relativa	Posa relativa
	Scheiner	Watkins	Hurler & Driffield	Wynne	Eder-Hecht	Chapman Jones	Warnerke		
Les més ràpides .	21	1860	930	275	92	—	30-33	130'—	0'5
	20	1454	727	243	90	—	29-32	100'—	0'75
Ultra-ràpides . .	19	1040	570	215	88	—	28-31	78'50	1'—
	18	895	448	190	86	—	27-30	61'60	1'25
	17	702	351	169	84	—	26-29	48'30	1'50
Extra-ràpides . .	16	551	276	150	82	—	25-28	37'90	2'—
	15	432	216	132	80	25	25-27	29'80	2'50
	14	339	170	117	77	24	24-27	23'40	3'—
Ràpides	13	266	133	104	74	23	23-26	18'30	4'—
	12	209	104	92	71	22-23	22-25	14'40	5'—
	11	164	82	81	68	22	21-24	11'30	6'—
Ordinàries	10	129	64	72	66	21	20-23	8'86	8'—
	9	101	50	64	64	20	19-22	6'95	10'—
	8	78	39	57	61	19-20	18-21	5'45	13'—
	7	62	31	50	58	18-19	17-20	4'28	16'—
	6	48	24	44	56	17-18	16-19	3'36	19'—
	5	38	19	40	53	17	15-18	2'64	22'—
	4	30	15	35	50	15-16	14-17	2'07	32'—
Lentes.	3	23	12	30	48		13-16	1'62	45'—
	2	18	9	27	46		12-15	1'27	55'—
	1	14	7	24	42	15	11-14	1'—	66'—
	a	—	—	21	—	13-14	10-13	—	77'—
	b	—	—	19	—		9-12	—	88'—
	c	—	—	17	—		8-11	—	100'—

* * *

Relació entre els diferents termòmetres.—Tots els que emprem productes anglesos sabem que les temperatures són indicades sempre en graus Fahrenheit, que és el seu termòmetre, i que mai no posen llur correspondència amb els del Centígrad, que és el nostre. I més d'un cop ens ha interessat saber exactament la relació entre els dos sistemes i ens hem trobat que ens ha calgut recórrer a un text de física, ja que fins ara, que jo sàpiga, cap autor ha encertat d'inserir una confrontació entre aquests termòmetres en un tractat de fotografia, malgrat haver-se'n publicat de ben extensos. Crec que esmenar aquest descuit serà ben rebut per tothom; la taula d'equivalències—a la que també hi he afegit els graus del termòmetre Réaumur, per tal de fer-la com-

pleta del tot—que publico a continuació, és per als qui desitgen trobar-ho tot fet; i per als qui prefereixen fer-s'ho ells mateixos o, almenys, conèixer els càlculs que deuen fer-se, dono les fórmules corresponents.

Centígrad	Fahrenheit	Réaumur
-50	-58	-40
178	0	14'2
10	+14	8
5	23	4
0	32	0
+ 5	41	+ 4
10	50	8
11	51'8	8'8
12	53'6	9'6
13	55'4	10'4
14	57'2	11'2
15	59	12
16	60'8	12'8
17	62'6	13'6
18	64'4	14'4
19	66'2	15'2
20	68	16
21	69'8	16'8
22	71'6	17'6
23	73'4	18'4
24	75'2	19'2
25	77	20
26	78'8	20'8
27	80'6	21'6
28	82'4	22'4
29	84'2	23'2
30	86	24
35	95	28
40	104	32
50	122	40
100	212	80

FORMULES

C = Centígrad — F = Fahrenheit
R = Réaumur

$$C = \frac{5}{9}(F-32) = 0'555 (F-32); i = \frac{5}{4}R = 1'25R$$

$$F = \frac{9}{5}C + 32 = 1'8 C + 32; i = \frac{9}{4}R + 32 = 2'25 R + 32.$$

$$R = \frac{4}{5}C = 0'8 C; i = \frac{4}{9}(F-32) = 0'444 (F-32)$$

Exemples: A quants graus C equivalen 50° F? Segons la fórmula tenim que = $0'555 (50-32) = 0'555 \times 18 = 9'99$, o siguin 10° C

Quants graus F representen 33° C? Aplicant la fórmula trobarem que = $1'8 \times 33 + 32 = 59'4 + 32 = 91'4$ ° F.

La congelació és a 0° en el centígrad i en el Réaumur, i a +32° en el Fahrenheit.

L'ebullició de l'aigua es produeix a 100° Centígrad, 212° Fahrenheit i 80° Réaumur.

Observi's que per cada grau que augmenta o disminueix el centígrad, el Fahrenheit n'augmenta o disminueix 1'8, i el Réaumur, 0'8.

Per a que el suport es mantingui fívat. — Al muntar una fotografia damunt un suport prim com és la cartolina, hom es troba que, gairebé sempre, es doblega i s'han de fer enutjoses operacions per a redreçar-lo o bé perquè no es caragoli. I amb tot, és molt fàcil d'evitar aquest recargolament i aconseguir que el suport es mantingui sempre ert; no s'ha de fer més que mullar-lo amb una esponja o pinzell per una sola cara, abans d'adherir la fotografia a l'altra banda. Aquest senzill remei és tan poc conegut com infalible.

Das deutsche Lichtbild 1930

El tercer volumen de esta publicación fotográfica anual, seguramente la más importante en su género en Alemania, en nada desmerece de los anteriores. Ciento doce fotografías impecablemente editadas son presentadas como el resultado de una selección entre veinte y nueve mil pruebas. Sin duda algunas de ellas, pocas, no están a la altura del conjunto, y otras muchas, tan buenas como las mejores de las publicadas, han debido quedar sin publicar; esto es inevitable en toda selección. Pero aunque sea casi seguro que no son realmente las 112 mejores fotografías alemanas de 1929, bastan para dar idea del envidiable nivel a que ha llegado la fotografía alemana.

No hay que decir que la técnica de todas ellas es impecable. Prescindiendo de la mayor parte de las que son estudios de la naturaleza, observamos una característica común a la mayoría de las restantes: son de tendencia moderna, es decir, entran de lleno en lo que los alemanes llaman "Neue Sachlichkeit" y que no encuentro manera de traducir exactamente; quizá podríamos decir "Nueva expresión propia". Pero pertenecen ya a una fase avanzada de la evolución de la fotografía en estos últimos años. Son el resultado de la asimilación de las nuevas teorías del arte aplicadas a la fotografía, sin estridencias; podría decirse que son discretamente modernas. El "Montón de tablas" de E. Dorner (12) y los "Macarrones" (13) de Heddenhausen, son un ejemplo de ello y no hubiesen sido posibles sin la evolución de estos años. En este género que nos revela aspectos inéditos del mundo exterior, podemos citar como perfectamente logradas, además de las dos citadas, "Flores de escarcha sobre el hielo" de Stössel (66), "Sombra de baranda" de Herzog (67), "Cortina" de Finsler (94), "Vivero nevado" de Fiedler (97) y las "Cubas" de Spahn (101). Entre las obras de otro género, más clásico, pero también muy moderno, tenemos en primer término "Red de pescador" de Jasiński (48), "Alcoba" de Israel (59), "El segador" de Schmidt (2), "Avión" de Hoppé (33) y otros varios paisajes.

Pero donde, a nuestro entender, se encuentra lo mejor de la obra es entre los retratos: el "Retrato" de Moholy-Nagy y el "Retrato" de Sussmann (63), son dos verdaderas obras maestras,

magníficamente concebidas y ejecutadas. Muy poco inferiores a estos dos son los restantes retratos, destacando entre ellos "Mirada a la luz" de Schausberger (3), "Químico" de Heddenhausen (57) espléndidamente equilibrada, "Retrato de un niño" de Walther (83) y el "Prof. Willy Jaeckel" de Brinckmann-Schröder (103).

Aparte deben ser citados los dos estudios llenos de vida y dinamismo, "Salto" de Riebicke (18) y "Palucca" de Erfurth (62). Entre los estudios de animales destacan, en primer término "Pelicanos" de Walther (51) y "Gaviotas frente a Heligoland" de Schensky (54). Y entre los estudios de manos destaca el de Dörner, "Manos de niño" (108).

En resumen: una espléndida colección de fotografías que nos revelan el progreso de la fotografía alemana, y que deben ser estudiadas por todo aquel que pretenda hacer siempre algo mejor, y para quien sea estímulo ver la distancia que aun nos separa de las naciones que como Alemania van a la cabeza del movimiento fotográfico.

Completen la obra cinco artículos sobre cuestiones artísticas y técnicas, y una completa colección de datos sobre las obras publicadas.

E. DE SALAS.

IMPORTANT

LES OBRES i reformes que s'han dut a terme en el nostre estatge social, que tan ben rebudes han estat per tots els socis, es deuen a la iniciativa i bona voluntat d'uns quants elements entusiastes de l'Agrupació, els quals no han planyut cap esforç, ni moral ni material, per tal que llur projecte es traduís en una bella realitat. Als qui han pogut apreciar el que representen les susdites millores, ens adrecem perquè vulguin contribuir amb llur ajut a eixugar les despeses que aquests treballs impliquen a la nostra Entitat, amb el que bonament puguin aportar. En el número d'agost començarem a publicar la llista dels donatius que es vagin rebent, tant en metàl·lic com en objectes.

Wellington

Comissió de cultura fotogràfica

President: Sr. Salvador Lluch;

Durant aquest mes es donaran els Cursos de procediments pigmentaris (Gomes, Fressons i Bromolis).

Per a inscripcions i tota mena de detalls a Secretaria, de set a vuit de la vetlla.

Amb els susdits Cursos es clouran els ensenyaments de fotografia de la present temporada.

Comissió concursos i exposicions

Presidet: Sr. Salvador Forcada

S'assabenta a tots els qui desitgin concórrer al Saló Internacional de París (octubre de 1930), que l'Agrupació farà una remesa colectiva i que les obres hauran d'ésser lliurades a la nostra Secretaria abans del dia 20 d'agost proper. Els drets d'entrada a aquest Saló enguany han estat fixats en trenta set francs i mig.

Stand de l'Agrupació a l'Exposició

L'Exposició de Barcelona ha cedit a la nostra Entitat un Stand al Palau de Projeccions en el què hi anirem exhibint obres nostres fins a la clausura del Certàmen.

Es prega, doncs, a tots els socis que desitgin exposar-hi llurs obres, que facin una selecció de les que tinguin disponibles i que vulguin remetre-les a Secretaria el més aviat possible.

No convenint-ni éssent possible exposar-les totes alhora, s'organitzaran torns que aniran rellevant-se periòdicament i en lapses de temps més o menys llargs, segons les obres de què es disposi.

Comissió de Cinematografia i Projeccions

President: Sr. Ramón Bargués

Vocals: J. Gost i M. Albareda

No tenint completat el programa de les Projeccions que es donaran els dijous d'aquest mes, a la vetlla, en el moment de compondre el present Butlletí, es prega a tots els socis qui s'inte-

ressin per elles, que se n'assabentin per la tauleta d'avisos de l'Agrupació o bé per la premsa.

* * *

El dijous, 22 de maig, el soci senyor Joan Xicart donà la seva anunciada projecció passant molt interessants diapositius de diversos indrets de França, Suïssa i els Alps. A l'acte assistí una distingida concurrència.

Comissió Laboratori

President: Sr. Ramón Sulé de Cuadros

Si teniu algun projecte relacionat amb aquesta Secció, vos preguem de comunicar-lo a la seva Comissió, verbalment o per carta, per tal de sotmetre'l a l'estudi i aprovació de la Junta Directiva, i, un cop acceptat, dur-lo a la pràctica.

Comissió Biblioteca

President: Sr. Joan Font Castells - Secretari: Sr. Francesc Gomis

Es prega a tots els senyors socis qui tinguin en llur poder alguna obra de la Biblioteca, es serveixin retornar-la tan aviat com n'estiguin servits.

En junta del C. D. s'acordà proporcionar a qui ho solliciti, els números endarrerits del nostre BUTLLETÍ, que no estiguin esgotats, als preus següents:

Per als socis, cinquanta cèntims l'exemplar.

Per als no socis, una pesseta l'exemplar.

Quan es tracti de números que s'hagin exhaurit, la persona a qui interessin haurà d'indicar el preu a què els pagaria i es publicarà la seva oferta en aquesta mateixa secció.

* * *

No podent relligar en un volum, amb destí a la Biblioteca de l'Agrupació, els Butlletins de l'any 1927, per no tenir cap exemplar del número del mes de novembre d'aquest any, s'agrairà de veres a qui pugui proporcionar-nos-lo ens ho faci saber.

Comissió Butlletí

President: Sr. Carles M.ª de Quintana

Vocals: Srs. J. Mestres J. Font i J. Sancho

Aquesta Comissió assabenta a tots els qui se li han adreçat demanant-li números endarrerits del nostre BUTLLETÍ, que llurs sollicituds han d'adreçar-les al senyor Bibliotecari, qui té cura, així mateix, de l'Arxiu, on es guarden els números sobrrs del BUTLLETÍ.

A la secció de Biblioteca trobaran una nota referent a les condicions amb què podran adquirir els exemplars que desitgin.

* * *

Tal com anunciem en el Noticiari, el vinent número de juliol serà dedicat exclusivament al I Concurs de Fotografia Humorística.

* * *

Es reuneix tots els divendres feiners de deu a dotze de la vetlla.

Noticiari

AL NOSTRE benvolgut President, En Lluís Font i Fernàndez, trametem des d'aquestes planes el nostre condol més sincer amb motiu de la mort del seu estimat pare, ocorreguda el dia 19 de maig proppassat.

A. C. S.

* * *

PREGUEM a tots els nostres socis que vulguin enviar a Secretaria una o més proves 13 per 18 d'entre les més escollides que tinguin, per tal d'adherir-les a uns cartells de propaganda de la nostra Agrupació.

* * *

AVISEM als nostres estimats socis que per tal de celebrar com cal, i amb tanta propietat com sigui possible, el Concurs de Fotografia Humorística organitzat per l'Agrupació, i que serà el primer que tindrà lloc a Barcelona (l'exhibició del qual es farà en el nostre Saló, del 12 al 29 del mes que som), el número del Butlletí del mes que ve serà completament humorístic i dedicat íntegrament a aquest Concurs i a l'Humorisme. Amb la calor que ja deurà fer, no anirà mal un xic de barrila de bona llei.